

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ



ΕΠΕΤΕΙΟΙ

Γιορτάζουν: Τύχων.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

371 π.Χ. Συνάπτεται συνθήκη ειρήνης μεταξύ Αθηναίων και Σπαρτιατών. Αμέσως μετά, οι Σπαρτιάτες υπό το βασιλιά Κλεόμβροτο εισβάλλουν στη Βοιωτία, όπου κυριαρχούν οι Θηβαίοι του Επαμεινώνδα.

1904 Ο Τζέιμς Τζόις γνωρίζει και ερωτεύεται τη Νόρα Μπάρνακλ και χρησιμοποιεί την ημερομηνία αυτή στην πλοκή του μυθιστορημάτος του Οδυσσέας, που παραδοσιακά ονομάζεται Bloomsday.

1913 Αρχίζει ο Β' Βαλκανικός Πόλεμος, με την επίθεση της Βουλγαρίας εναντίον της Σερβίας και της Ελλάδας.

1920 Ιδρύεται στη Χάγη το Διαρκές Δικαστήριο Διεθνούς Δικαιοσύνης, με απόφαση της Κοινωνίας των Εθνών. Υπήρξε ο πρόδρομος του Διεθνούς Δικαστηρίου, που ιδρύθηκε το 1945 και πάλι στη Χάγη.

1948 Σημειώνεται η πρώτη καταγεγραμμένη αεροπειρατεία στην ιστορία της πολιτικής αεροπορίας. Δύο Κινέζοι καταλαμβάνουν υδροπλάνο της Cathay Pacific με 27 επιβαίνοντες, που εκτελεί το δρομολόγιο Μακάο - Χονγκ Κονγκ, με σκοπό να ληστέψουν ή να απαγάγουν κάποιους από τους πλούσιους επιβάτες του. Το αεροπλάνο τελικά θα συντριβεί και θα διασωθεί μόνο ο ένας αεροπειρατής.

1976 Μία ειρηνική διαδήλωση 15.000 φοιτητών στο Σοβέτο της Νοτίου Αφρικής προκαλεί την αντίδραση του καθεστώτος του Απαρτχάιντ. Η αστυνομία ανοίγει πυρ, με αποτέλεσμα να σκοτωθούν 23 νεαροί διαδηλωτές σύμφωνα με τις αρχές, πάνω από 200 σύμφωνα με τους διαδηλωτές.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1313 Βοκάκιος (Τζοβάνι Μποκάτσιο), ιταλός ποιητής, συγγραφέας και ομνιστής. (Δεκαήμερο) (Θαν. 21/12/1375)

1723 Άνταμ Σμιθ, σκωτσέζος φιλόσοφος και οικονομολόγος, που έθεσε τις βάσεις της σύγχρονης οικονομικής θεωρίας με το έργο του Ο Πλούτος των Εθνών. (Θαν. 17/7/1790)

1952 Γιώργος Παπανδρέου, πρώην πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ και πρωθυπουργός.

ΘΑΝΑΤΟΙ

1686(π.Χ.) Χαμουραπί, βασιλιάς των Βαβυλωνίων και μέγας νομοθέτης.

1858(μ.Χ.) Τζον Σνόου, άγγλος γιατρός, που εισήγαγε τη χρήση του αιθέρα ως αναισθητικό. Θεωρείται από τους πατέρες της επιδημιολογίας.

1977 Βέρνερ Φον Μπράουν, γερμανός μηχανικός, «πατέρας» της πυραυλικής και της εξερεύνησης του διαστήματος. (Γεν. 23/3/1912)

Β' Βαλκανικός Πόλεμος

Ενοπλη σύγκρουση, που διεξήχθη από τις 16 Ιουνίου έως τις 18 Ιουλίου του 1913 (28 Ιουλίου η τυπική λήξη της με τη Συνθήκη του Βουκουρεστίου) κατά κύριο λόγο στα εδάφη της απελευθερωμένης από τους Οθωμανούς Μακεδονίας, μεταξύ των πρώην συμμάχων του Α' Βαλκανικού Πολέμου (5 Οκτωβρίου 1912 - 30 Μαΐου 1913). Αντιμέτωποι τέθηκαν από την μία πλευρά η Βουλγαρία και από την άλλη πλευρά η Ελλάδα, η Σερβία και το Μαυροβούνιο. Κατά της Βουλγαρίας στράφηκαν η Ρουμανία και η Οθωμανική Αυτοκρατορία. Ο Β' Βαλκανικός Πόλεμος χαρακτηρίστηκε από την ταχύτητα διεξαγωγής του και τη σκληρότητα των μαχών του.

Προτού λήξει ακόμη ο Α' Βαλκανικός Πόλεμος ήταν εμφανή τα σημάδια της επερχόμενης ρήξης μεταξύ των συμμάχων για τη διανομή των απελευθερωμένων εδαφών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Η Βουλγαρία πίστευε ότι ήταν «ριγμένη» στη μοιρασιά έναντι των συμμάχων της Ελλάδας και Σερβίας και υποδαύλιζε διάφορα επεισόδια -συνήθως αιματηρά- εναντίον Σέρβων και Ελλήνων στη Μακεδονία. Σε σχέση με τη χώρα μας αμφισβητούσε ανοιχτά την κατοχή της Θεσσαλονίκης και της νοτιοανατολικής Μακεδονίας. Κάθε πρόταση φιλικής διευθέτησης των διαφορών τους με τη Βουλγαρία, η Ελλάδα και η Σερβία συναντούσαν την αδιαλλαξία της, την οποία υπέθαλπε για τους δικούς της λόγους η Αυστροουγγαρία.

Για να αντιμετωπίσουν της διαφανόμενης βουλγαρικής απειλής, η Ελλάδα και η Σερβία υπέγραψαν στις 19 Μαΐου 1913 στη Θεσσαλονίκη, συνθήκη ειρήνης, φιλίας και αμοιβαίας προστασίας. Μετά τη συνθήκη αυτή, που συνοδευόταν από στρατιωτική σύμβαση, Ελλάδα και Σερβία βρισκόταν σε ακήρυκτο πόλεμο με τη Βουλγαρία. Οι προσπάθειες του τσάρου της Ρωσίας Νικόλαου Β' να βρει σημεία προσέγγισης ανάμεσα στη Βουλγαρία και τη Σερβία απέτυχαν, ενώ ο Έλληνας πρωθυπουργός Ελευθέριος Βενιζέλος αναζητούσε τρόπους για ειρηνική διευθέτηση, προκειμένου να αποτρέψει την εχθρότητα της Ρωσίας και της Αυστροουγγαρίας προς τις δύο χώρες (Ελλάδα και Σερβία), που θα απέβαινε υπέρ της Βουλγαρίας.

Οι βιαιότητες των Βουλγάρων κατά των ελληνικών πληθυσμών και οι συγκεντρώσεις βουλγαρικών στρατευμάτων σε ευαίσθητα σημεία της Μακεδονίας, προκάλεσαν την αντίδραση της Ελλάδας, η οποία επέδωσε διακοίνωση προς τη βουλγαρική κυβέρνηση στις 12 Ιουνίου 1913. Η βουλγαρική κυβέρνηση όχι μόνο απέρριψε τη διακοίνωση, αλλά το απόγευμα της 16ης Ιουνίου διέταξε τα στρατεύματά της να επιτεθούν κατά των ελληνικών αποσπασμάτων στη Νιγρίτα και το Παγγαίο Όρος και των σερβικών δυνάμεων στο Ιστιπ (σημερινό Στιπ της ΠΓΔΜ). Την επομένη, οι Βούλγαροι κατέλαβαν από τους Σέρβους τη Γευγελή (Γκεβγκλίγια της ΠΓΔΜ) στην κοιλάδα του Αξιού, με σκοπό να αποκόψουν την επαφή σερβικών και ελληνικών στρατευμάτων.

Η αντίδραση της Ελλάδας και της Σερβίας ήταν άμεση και αποφασιστική. Ο Β' Βαλκανικός Πόλεμος ήταν πλέον γεγονός. Η Ελλάδα με αρχηγό τον βασιλιά Κωνσταντίνο και επιτελάρχη τον αντιστράτηγο Βίκτωρα Δούσημανη παρέταξε στα πεδία των μαχών 119.000 άνδρες, που στελέχωναν 10 μεραρχίες Πεζικού και 1 ταξιαρχία ιππικού. Μετά τη βουλγαρική επίθεση, ο Βενιζέλος ζήτησε από τον αρχιστράτηγο βασιλιά Κωνσταντίνο να αναληφθεί γενική αντεπίθεση, με πρώτο μέτρο την εκκαθάριση της Θεσσαλονίκης από τις στρατωνιζόμενες εκεί βουλγαρικές μονάδες, που ανέρχονταν σε 1.500 άνδρες. Οι Βούλγαροι αρνήθηκαν να αποσυρθούν και τότε ανέλαβε δράση η II Μεραρχία Πεζικού υπό τον υποστράτηγο Καλάρη, η οποία ύστερα από ολονύκτια συμπλοκή τους εξανάγκασε να παραδοθούν στις 18 Ιουνίου. Η επιχείρηση εκκαθάρισης της Θεσσαλονίκης στοίχισε στις ελληνικές δυνάμεις 18 νεκρούς και 17 τραυματίες, ενώ οι απώλειες των Βουλγάρων ανήλθαν σε 60 νεκρούς, 17 τραυματίες και 1.360 αιχμαλώτους.

Ο κύριος στόχος του ελληνικού στρατηγείου ήταν η διάσπαση της οχυράς βουλγαρικής γραμμής Κιλκίς - Λαχανά - Δοϊράνης, που εάν επιτυχάνετο θα σήμαινε την οριστική απελευθέρωση της Μακεδονίας. Ο ελληνικός στρατός προήλασε ταχύτατα και κατατρόπωσε του Βουλγάρους στις μάχες Καλινόβου - Κιλκίς - Λαχανά (19 - 21 Ιουνίου 1913). Στις 20 Ιουνίου η Χ Μεραρχία κατέλαβε τη Γευγελή, η οποία άλλαξε χέρια για τρίτη φορά μέσα σ' ένα χρόνο.

Οι Βούλγαροι έχοντας απολέσει την πρωτοβουλία των κινήσεων, υποχώρησαν προς τη Στρώμνιτσα (σημερινή Στρούμνιτσα της ΠΓΔΜ) και τις Σέρρες, διαπράττοντας φοβερά εγκλήματα κατά των ελληνικών πληθυσμών. Οι Έλληνες συνέχισαν την καταδίωξη των Βουλγάρων και μετά τις μάχες της Δοϊράνης (22 - 23 Ιουνίου), της Στρώμνιτσας (26 Ιουνίου) και του Ντεμίρ Χισάρ (σημερινό Σιδηρόκαστρο, 27 Ιουνίου), κατέλαβαν τις Σέρρες (28 Ιουνίου) και τη Δράμα (1 Ιουλίου). Η προέλαση του ελληνικού στρατού επιβραδύνθηκε στα στενά της Κρέσνας (7 - 10 Ιουλίου). Η μάχη υπήρξε φονικότατη και έληξε με νίκη των Ελλήνων. Ο ελληνικός στρατός βρισκόταν τώρα επί βουλγαρικού εδάφους. Μία άλλη αιματηρή μάχη δόθηκε στην Άνω Τζουμαγιά (σημερινό Μπλαγκόεφγκραντ), η οποία έληξε στις 18 Ιουλίου, την ημέρα της ανακωχής και της λήξης των πολεμικών επιχειρήσεων. Στη μάχη της Τζουμαγιάς έχασε τη ζωή του ο ταγματάρχης Βελισσαρίου, ένας από τους ήρωες των Βαλκανικών Πολέμων.

Η VIII Μεραρχία προήλασε στη Θράκη και κατέλαβε προσωρινά την Ξάνθη (13 Ιουλίου) και την Γκιουμουλτζίνα (σημερινή Κομοτηνή, 16 Ιουλίου). Μεγάλη συμμετοχή στον Β' Βαλκανικό Πόλεμο είχε και το ελληνικό ναυτικό, που κατέλαβε την Καβάλα (27 Ιουνίου) και προσωρινά το Ντεντέαγας (σημερινή Αλεξανδρούπολη, 12 Ιουλίου).

Στις 18 Ιουλίου 1913, την ημέρα που ο βασιλιάς της Βουλγαρίας Φερδινάνδος ζήτησε και πέτυχε ανακωχή των πολεμικών επιχειρήσεων με την παρέμβαση των Μεγάλων Δυνάμεων, τα ελληνικά στρατεύματα βρισκόταν βαθιά μέσα στο βουλγαρικό έδαφος, σε απόσταση 20 χιλιομέτρων σε ευθεία γραμμή από τη Σόφια. Ο βασιλιάς Κωνσταντίνος επέμενε στη συνέχιση του πολέμου μέχρι την κατάληψη της Σόφιας, αλλά τελικά, λόγω της σερβικής αδράνειας και της κοπώσεως του στρατού, πείστηκε στην αποδοχή της ανακωχής από τον πρωθυπουργό Ελευθέριο Βενιζέλο.

Η συνέχεια ανήκει στη διπλωματία. Η Ρωσία και η Αυστροουγγαρία τάχθηκαν με το πλευρό της Βουλγαρίας, Γαλλία και Γερμανία υποστήριξαν τις ελληνικές θέσεις, που συνοψίζονταν στην επέκταση των ελληνικών συνόρων στη γραμμή Μάκρης - Πέρελικ, λίγα χιλιόμετρα δυτικά της Αλεξανδρούπολης. Αγγλία και Ιταλία κράτησαν επιφυλακτική στάση. Στις 28 Ιουλίου 1913 υπογράφηκε τελικά από τους εμπόλεμους (Ελλάδα, Ρουμανία, Σερβία και Μαυροβούνιο από τη μία πλευρά και Βουλγαρία από την άλλη) η συνθήκη του Βουκουρεστίου, με την οποία έληξε και τυπικά ο Β' Βαλκανικός Πόλεμος και η οποία προέβλεπε: Τα ελληνοβουλγαρικά σύνορα καθορίζονται από τα σερβοβουλγαρικά στο όρος Μπέλες ως τις εκβολές του ποταμού Νέστου.

Η Βουλγαρία διατηρεί το Μελένικο και το Νευροκόπι στη Β.Α. Μακεδονία και τη Δυτική Θράκη μέχρι το λιμάνι του Ντεντέαγας. Έτσι, ένα προαιώνιο όνειρο των Βουλγάρων για έξοδο στο Αιγαίο έγινε πραγματικότητα, έστω για μικρό χρονικό διάστημα. Το Σεπτέμβριο του ίδιου έτους, με χωριστή συνθήκη, η Οθωμανική Αυτοκρατορία ανακατέλαβε την Ανατολική Θράκη, μετά των 40 Εκκλησιών και της Αδριανούπολης.

Η χώρα μας πλήρωσε βαρύ φόρο αίματος στον Β' Βαλκανικό Πόλεμο, με 5.851 νεκρούς, 23.847 τραυματίες και 188 αγνοουμένους. Συνολικά, οι Βουλγαρικές απώλειες έφθασαν τους 65.927 άνδρες (νεκρούς ή τραυματίες) και οι συμμαχικές, συμπεριλαμβανομένων Οθωμανών και Ρουμάνων τις περίπου 91.000 άνδρες.